

Paikallisliikenneliiton seminaari 21.3.2018 Helsingissä, PLL:n puheenjohtaja Suvi Rihniemen avauspuhe

Hyvät Paikallisliikenneliiton vuosikokousseminaarin osanottajat Hyvät naiset ja herrat!

On jälleen joka keväisen Paikallisliikenneliiton vuosikokousseminaarin aika. Nyt 49. kerran. On ilo nähdä, että teitä, hyvät osallistujat, on täällä näin paljon. Ensi vuonna sitten 50. kerta!

Tämänkertainen vuosikokousseminääri tarjoaa jälleen tuhdin tietopakettien joukkoliikenteen ajankohtaisista asioista ja seminaarin päätteeksi voimme vielä jatkaa keskustelua verkostoitumisen merkeissä.

Tässä avauksessa haluan nostaa esille kolme keskeistä teemaa

- liikennejärjestelmäsuunnitelmien tärkeyden (valtakunnallinen ja alueelliset)
- Ilmastonmuutoksen torjumisen ja liikenteen roolin siinä
- tutkimusten ja datan tärkeydestä suunnittelun pohjana

Seuraavalla hallituskaudella tehdään ensimmäinen koko maata koskeva 12 vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Tämä on hienoa, sillä se luo pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta nykyisen hallituskausittain tapahtuvan sijaan. Valtakunnalliset ilmastotavoitteet tulevat näkymään aivan varmasti valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Hyvin toimivan liikennejärjestelmän merkitys on korostunut viime vuosina erityisesti kaupunkiseuduilla, joilla se on merkittävä alueen houkuttelevuutta ja kilpailukykyä nostava tekijä. Suuria ja keskisuuria kaupunkiseutuja suunnitellaan yhä tiiviimmin yhdessä maankäytön, asumisen ja liikenteen näkökulmista. Suurilla kaupunkiseuduilla on parhaillaan loppuvaiheissa valtion kanssa MAL-sopimukseen tähtäävät suunnitelmat. Keskisuuretkin kaupunkiseudut ovat ilmaisseet halunsa päästä mukaan MAL-sopimusmenettelyyn valtion kanssa.

MAL-suunnittelussa on viime vuosina myös korostunut erityisesti ympäristönäkökohdat. Kestävien kulkumuotojen, kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen, osuuksien nostaminen on monella seudulla tärkeänä tavoitteena. Tästä pääsenkin sujuvasti tuohon ilmastomuutoksen torjuntaan ja liikenteen rooliin.

Liikenteen päästöjen vähentäminen on keskeisessä roolissa ilmastomuutoksen torjumisessa.

Pystymme tarjoamaan tehokkaita keinoja liikenteen päästöjen vähentämiseen:

- Esimerkiksi Helsingin seudulla liikenteen päästöjä on MAL-suunnitelmassa sitovana tavoitteena vähentää puoleen vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä monipuolisella keinovalikoimalla. Autokannan nopea uusiminen ja tiemaksujen käyttöönotto on todettu tässä suunnitelmassa tehokkaimmiksi keinoiksi.
- Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmä esitteli raportissaan: Hiiletön liikenne 2045 – polkuja päästöttömään tulevaisuuteen
  - Siinä esiteltiin kolme vaihtoehtoista skenaariota liikenteen päästöjen poistamiseksi. Skenaarioiden tarkoituksena on tuoda esille eri tekijöiden vaikutuksia päästöjen määrään sekä erilaisia toimenpidekokonaisuuksia.
  - "BIO-polussa hiiletöntä tulevaisuutta tarkastellaan polttoaineiden näkökulmasta, PALVELU-polussa ratkaisuja haetaan liikennesuorituksen vähentämisestä ja TEKNO-polussa teknologisten mahdollisuuksien kautta."

Näitä kaikkia polkuja tarvitaan. Te joukkoliikennealan ammattilaiset olette olleet jo pitkään mukana ilmastomuutoksen ratkaisemisessa. Nyt meitä tarvitaan entistä enemmän. Kehitämme edelleen

hyviä ja helppoja digitaalisia palveluita liikkumisen helpottamiseksi. Myös liikkumistarpeen vähentäminen tulee nyt ja tulevaisuudessa myös osaksi meidän joukkoliikennetoimijoiden elämää.

Sitten kolmanteen teemaani.

Hyvän suunnittelun tulee perustua tutkimuksiin ja dataan

Joukkoliikenteen matkustajamäärät Paikallisliikenneliiton jäsenten järjestämässä liikenteessä ovat ennakkotietojen mukaan jatkaneet nousuaan. Mikä on tosi hienoa. Toissa vuonna eli v. 2017 nousu oli noin 14 miljoonaa matkaa mikä vastaa noin 3 %:n kasvua. Helsingin seudun liikenteen alueella kasvu oli viime vuonnakin noin 3 %. Paikallisliikenne liiton jäsenten järjestämässä liikenteessä tehdään yli 80 %:a koko Suomen joukkoliikennematkoista. Olemme siis avainasemassa.

Olemme juuri saaneet uunituoreet ennakkotiedot Helsingin seudun suuresta liikkumistutkimuksesta.

Kestävillä kulkutavoilla: Kävellessä, pyörällä ja joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen yhteenlaskettu osuus Helsingin seudulla tehdyistä matkoista kasvoi vuodesta 2012 vuoteen 2018 kolme prosenttiyksikköä ollen yhteensä 60 prosenttia. Kävelyn osuus nousi seudulla noin neljä ja pyöräilyn noin yhden prosenttiyksikön.

Joukkoliikenteellä tehtiin matkoista 22 prosenttia ja henkilöautoilla 39 prosenttia. Kummankaan osuus ei seudulla muuttunut olennaisesti vuoteen 2012 verrattuna.

Helsingin seudun asukkaat tekivät arkipäivisin syksyllä 2018 kaiken kaikkiaan 4,7 miljoonaa seudun sisäistä matkaa. Tässä siis kaikki matkat niin moottoriajoneuvoilla kuin muutenkin tehdyt. Vuonna 2012 matkoja tehtiin 4 miljoonaa. Nousua selittää seudun asukasmäärän kasvu samoin kuin se, että henkeä kohden tehtyjen matkojen määrä kasvoi ja tämä kasvu oli erityisesti vapaa-aikoina tehdyissä matkoissa.

Sitten tämän tutkimuksen toinen iloinen asia.

Näissä liikkumistutkimuksissa on seurattu jo yli puoli vuosisataa sitä, kuinka suuri osuus pääkaupunkiseudun eli Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan matkoista tehdään joukkoliikenteellä ja henkilöautoilla. v. 1966 oli 66. pohjalla käytiin v. 2008, jolloin prosentti oli 42. Sen jälkeen tapahtui positiivinen käänne Vuonna 2012 osuus oli 43 ja viime syksynä 44 prosenttia.

Suunta on siis oikea, mutta vauhti liian hidas, jotta kasvihuonekaasupäästöjä pystyttäisiin leikkaamaan tavoitteiden mukaisesti.

Hyvät kuulijat

Kuten alussa totesin, hienoa, että joukkoliikennematkojen määrä on edelleen kasvussa alueillamme, mutta sen pitäisi kasvaa enemmän samoin kuin kävelyn ja pyöräilyn osuuksien, jotta päästötavoitteisiin pääseminen olisi mahdollista. Meillä siis riittää edelleen työtä näiden kulkutapojen edistämisessä!

Hyvät osanottajat

Tervetuloa Paikallisliikenneliiton vuosikokouseminaariin. Nauttikaa ohjelmasta, osallistukaa keskusteluihin ja viihtykää!

Tervetuloa!